

VÆKST

2021 – uge 21

Svampebekæmpelse i vårbyg, vårhvede og havre

Et højt udbytte og en god kernekvalitet sikres gennem en effektiv svampestrategi med optimalt middelvalg og timing af svampebehandlinger. Se tabel 2. Ved høsttid bliver der ofte pres på høstkapaciteten, og det er vigtigt at sikre stærke og sunde strå, som hjælper med at forebygge lejesæd/nedknækning. Foruden vækstregulering og forebyggelse af manganmangel er svampebekæmpelse en afgørende medspiller i dette.

Vårsædssorternes modtagelighed for sygdomme i de forskellige arter

I tabel 1 ses de modtagelige og meget modtagelige sorter på markedet mod de forskellige sygdomme i de enkelte arter. Mindre modtagelige sorter kan dog også angribes.

Tabel 1. Modtagelige og meget modtagelige sorter på markedet mod de forskellige sygdomme i de enkelte arter.

Sygdom	Modtagelige og meget modtagelige sorter
Vårbyg	
Meldug	De fleste sorter har mlo-resistens
Bygrust	Alle
Bygbladplet	RGT Planet, Ellinor, Prospect, Applaus
Skoldplet	RGT Planet, Ellinor, KWS Irina, , Applaus, Scholar, Feedway, Fairway
Ramularia	Alle
Vårhvede	
Meldug	Thorus, Goldspring
Gulrust	Alondra, Goldspring
Havre	
Meldug	Alle, på nær Delfin
Havrebladplet	Alle

Vårbyg

Vi anbefaler generelt to svampebehandlinger i vårbyg. Enten T1 (begyndende strækning) efterfulgt af T2 (ved begyndende skridning) *eller* T2 (ved begyndende skridning) efterfulgt af T3 (akset halvt til helt fremme). I nogle marker kan der blive behov for tre svampebehandlinger, hvis der både er behov for svampebekæmpelse i den tidlige strækingsfase og samtidig er meget bygrust sent i udviklingen. Især i maltbyg er det vigtigt at følge afgrøden helt til dørs for at sikre kernekvaliteten og sorteringen. Uanset hvad bør der placeres en svampebehandling med 0,4 l Propulse + 0,2 l Comet Pro pr. ha i T2 ved begyndende skridning (netop når stakken kan ses). Triazolere har ikke tilstrækkelig effekt til at forebygge ramularia, og derfor bør der anvendes Propulse ved begyndende skridning. Ramularia kostede i 2017 store udbyttetab i mange vårbygmarker og resulterede i meget små kerner. Sygdommen ses oftest først efter gennemskridning, men angreb i udbrud kan ikke bekæmpes, så bedste forebyggelse bør ske i st. 39-49 (T2) ved begyndende skridning.

Billede 1. Skoldplet i tidligt sået vårbyg etableret pløjefrit efter vårbyg .

De tidligst etablerede vårbygmarker medio marts er nu i den begyndende strækingsfase, og der findes en del skoldplet og bygbladplet i nogle marker/sorter, som bør bekæmpes med f.eks. 0,25 ltr./ha Prosaro. Se billede heraf til venstre.

Vårhvede

Afgrøden angribes i princippet af de samme svampe som vinterhvede. Dog ses angreb af gulrust og brunrust hyppigere, mens angreb af hvedebladplet (DTR) og septoria ofte er mindre i vårhvede end i vinterhvede. Alle sorter kan få gulrust, som bør bekæmpes ved konstateret forekomst. Brunrust bør bekæmpes ved mere end 10% angreb fra strækingsfasen. Uanset hvad bør der foretages en behandling omkring skridning (T2). Ved angreb af gulrust, hvedebladplet eller meldug suppleres med en behandling i strækingsfasen (T1), og ved rustangreb også på akset (T3). Sidstnævnte er især vigtigt ved dyrkning af brødhvede med høje kvalitetskrav.

Havre

Havre kan ofte blive angrebet af meldug, og hvis angrebet er kraftigt, er der god økonomi i bekæmpelse. I nogle år kan også havrebladplet være udbredt.

Tablet 2. Anbefalede svampestrategier i de forskellige vårsædsarter.

Strategi	Middel	Dosis pr. ha	Bemærkninger
Vårbyg:			
T1 (st. 32)	Prosaro	0,25 ltr.	Ved angreb af bygbladplet, bygrust og/eller skoldplet i den tidlige strækingsfase. Vær især obs. på skoldplet under fugtige forhold/ved pløjefri dyrkning med byg/rug som forfrugt. Hvis meget bygbladplet i f.eks. RGT Planet kan der tilsættes 0,1 ltr./ha Comet Pro.
T2 (st. 39-49)	Propulse + Comet Pro	0,4 + 0,2 ltr.	Denne behandling vil uanset år og sort være nødvendig hvis ønske om forebyggelse af ramularia. Løsningen sikrer også fuld effekt på bygrust og bygbladplet. Propulse/Prosaro kan anvendes i lidt lavere dosis, hvis ramularia ikke ønskes forebygget.
T3 (st. 55)	Orius Max	0,25 ltr.	Bør iværksættes hvis meget bygrust.
Vårhvede:			
T1 (St. 31-33)	Prosaro + Comet Pro	0,3 + 0,15 ltr.	Iværksættes hvis gulrust og lidt hvedebladplet (DTR) og meldug. Orius Max kan anvendes i stedet for Comet Pro. Hvis meget DTR anvendes Prosaro alene i en højere dosis.
T2 (st. 39-45)	Propulse + Orius Max 200 EW	0,35 + 0,25 ltr.	Behandling på fanebladet/ved begyndende skridning bør foretages uanset hvad, og har en god bred virkning mod gulrust, DTR, septoria og brunrust.
Havre:			
St. 33-39	Prosaro eller Orius Max 200 EW	0,3 ltr. 0,4 ltr.	Iværksættes hvis meldug. Hvis samtidig havrebladplet forstærkes med 0,15 ltr./ha Comet Pro. Alternativt anvendes 0,3 ltr./ha Propulse.